

Sygn. akt I C 474/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: SSR Tadeusz Kotuk
Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Szymańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 sierpnia 2019 r. w G. sprawy z powództwa A. S. (1) przeciwko B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. na rzecz powoda A. S. (1) kwotę 9.949,72 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 29 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. na rzecz powoda A. S. (1) kwotę 2.315 zł (dwa tysiące trzysta piętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 474/19

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

Przed Sądem Rejonowym w Elblągu toczył się proces z powództwa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. przeciwko A. S. (1) o zapłatę 8.957,02 zł z odsetkami i kosztami (sygn. akt X Nc 19381/16). W pozwie był ponadto zawarty wniosek o nadanie klauzuli wykonalności po uprawomocnieniu się orzeczenia.

W dniu 22 lipca 2016 r. wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Zarządzeniem z 4 listopada 2016 r. stwierdzono jego prawomocność (doręczenie pozwanemu przez awizo), nadano klauzulę wykonalności.

W sierpniu 2017 r. pozwany wniósł o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu. W sprzeciwie podniósł zarzut przedawnienia.

Zarządzeniem z dnia 21 maja 2018 r. uchylono zarządzenie o doręczeniu zastępczym pozwanemu. Po rozpoznaniu sprzeciwu Sąd Rejonowy w Elblągu wydał w dniu 16 października 2018 r. wyrok oddalający powództwo i zasądający od powoda na rzecz pozwanego 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (sygn. I C 3708/18). Pisemne uzasadnienie wyroku jako powód rozstrzygnięcia uznało przedawnienie roszczenia oraz brak legitymacji czynnej.

Dowód: akta sprawy I C 3708/18 SR w Elblągu (całość, vide postanowienie, k. 55)

A. S. (1) jest z zawodu operatorem wykańczarek, nie ma wiedzy lub praktyki w zakresie prawa i postępowania cywilnego. W czasie kiedy wierzyciel wszczął egzekucję przeciwko A. S. (1) na podstawie ówczesnie prawomocnego nakazu zapłaty, dłużnik dowiedział się o tym w ten sposób, że w czasie transakcji w sklepie chciał zapłacić kartą bankową. (...) sklepu powiedziała mu, że nastąpiła odmowa autoryzacji. Następnie A. S. (1) zatelefonował na infolinię swojego banku i dowiedział się, że nastąpiło zajęcie środków na rachunku przez komornika sądowego. W następnym dniu roboczym A. S. (1) poszedł do prowadzącego postępowanie komornika sądowego (w K.) i dowiedział się kto jest wierzycielem. Wówczas jest niepełnosprawny syn był ciężko chory, A. S. obawiał się, że pozostanie bez

wystarczających środków na jego leczenie. Z wierzycielem jego imieniu A. S. telefonicznie rozmawiała jego żona. Otrzymała zapewnienie, że jeżeli dług zostanie niezwłocznie spłacony, to nastąpi umorzenie tego samego dnia. A. S. postanowił pożyczyć pieniądze od swoich bliskich i dokonał przelewu w dwóch transzach do wierzyciela. Wówczas A. S. nie wiedział, że dług jest przedawniony.

Dowód: zeznania A. S., k. 54v

Dwie wpłaty obejmowały: 2.000 zł oraz 7.949,72 zł.

Okoliczności bezsporne

Po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu A. S. wezwał do zwrotu wpłaconych sum. Otrzymał informację, że do zwrotu nie dojdzie, gdyż były do dobrowolne wpłaty z ofertą umorzenia egzekucji pod warunkiem ich wpłaty. Ostatnie wezwanie do zapłaty doręczono adresatowi w dniu 18 stycznia 2019 r.

Dowód: pismo z dnia 11 lutego 2019, k. 18

wezwanie z zpo, k. 20-22

Ocena dowodów

Dowód z postaci całości akt sprawy SR w Elblągu sygn. I C 3708/18 w pełni współgra z treścią zeznań powoda, które uznano za wiarygodne. Motywacja wpłat przedstawiona w jego zeznaniach jest szczerą i nie budzi żadnych wątpliwości.

Kwalifikacja prawna

Wysokość przysporzenia, które uzyskał pozwany kosztem powoda nie była sporna.

Punktem wyjścia powinno być przesądzenie, czy przysporzenie w ogóle może być traktowane jako **świadczenie nienależne** (w rozumieniu art. 410 k.c.), gdyż pozwany powoływał się na fakt, że przedawnienie nie powoduje wygaśnięcia roszczenia, lecz przekształcenie go w zobowiązanie naturalne. Otóż odpowiedź jest pozytywna, albowiem sąd orzekający w niniejszej sprawie jest związany ustaleniem braku jakiejkolwiek podstawy A. S. do świadczenia na rzecz Funduszu z uwagi na **prawomocność materialną** wyroku oddalającego powództwo w sprawie I C 3708/18 SR w Elblągu (ściśle: chodzi tu o tzw. pozytywny aspekt res iudicata). To oznacza, że pomiędzy stronami przysporzenie musi być od daty uprawomocnienia się w/w wyroku bezwzględnie traktowane jako świadczenie nienależne (bez znaczenia są już motywy takiego ustalenia zawarte w uzasadnieniu w/w wyroku, gdyż uzasadnienie nie jest formalnie składnikiem res iudicata [z wyjątkami, które nie są w tym przypadku relewantne]).

Kolejne zagadnienia sporne w niniejszym procesie dotyczą problemu: **(a)** „dobrowolności” wpłat dokonanych przez A. S. oraz kwestii **(b)** dopuszczalności żądania zwrotu świadczenia przedawnionego. Obie kwestie tak naprawdę krzyżują się, co ma związek z jednoczesną oceną treści art. 411 pkt 1 k.c. i art. 411 pkt 3 k.c.

Ad (a). Zgodnie z art. 411 pkt 1 k.c. „nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej.” Jednak wyłączenie dopuszczalności zwrotu nie nastąpi, gdy jakiejkolwiek okoliczności wpływają na zachowanie spełniającego świadczenie, np. gdy spełnia je w celu zadośćuczynienia obowiązkowi wynikającemu z prawomocnego orzeczenia sądu, zobowiązującego go do takiego zachowania. Skoro z taką właśnie sytuacją mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie, to nie można skutecznie powoływać się w niniejszym procesie na w/w przepis.

Ad (b). Przepis art.411 pkt 3 k.c. dotyczy świadomego zadośćuczynienia przedawnionemu roszczeniu. Tymczasem w niniejszej sprawie A. S. dokonując spornych wpłat nie miał wówczas świadomości, że spełnia roszczenie przedawnione.

Działal – jak wynika z ustaleń faktycznych – pod wpływem przymusu psychicznego związanego z obietnicą umorzenia egzekucji wówczas prawomocnego orzeczenia sądowego.

Wymagalność roszczenia objętego niniejszym pozwem nastąpiła na skutek doręczenia wezwania pozwanemu Funduszowi i istniała już w dacie 29 stycznia 2019 r.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w **punkcie I**. sentencji na mocy art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i § 2 k.c.

Koszty

W **punkcie II**. sentencji na mocy art. 98 § 1 k.p.c. Na zasądzone na rzecz wygrywającego powoda koszty składa się: 498 zł (opłata sądowa od pozwu), 1.800 zł (opłata za czynności radcy prawnego w stawce minimalnej, § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, ze zm.), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).